

EĞİTİM:

- Eğitim bireyin yaşamını dengeli ve verimli, yaşadığı topluma katkıda bulunabilmesini sağlayacak bir araçtır.
- Ertürk eğitimi “ bireyde istendik yönde davranış değiştirme süreci” olarak tanımlar.

ÖĞRENME: Öğrenme, yaşantı ürünü olarak meydana gelen davranışlardaki kalıcı izli değişimdir.

ÖĞRETME: Öğretme, öğrenmeyi sağlama ya da gerçekleştirme faaliyetidir.

ÖĞRETİM: Öğretim bu davranış değişiklinin okulda, planlı bir şekilde yapılması sürecidir.

DAVRANIŞ: Davranış, organizmanın etkiye karşı göstermiş olduğu tepkidir.

YAŞANTI: Bireyin çevresindeki insanlarla, herhangi bir şeyle elde ettiği deneyimlerin tamamıdır.

FORMEL EĞİTİM

- Belirli bir plana ve programa bağlı olarak yürütülen eğitim etkinlikleridir. Formel eğitim kurumsaldır.
- Temel Özellikleri:
 - Planlı ve programlı olma
 - Belirli hedefleri gerçekleştirme
 - Özel bir ortamda gerçekleşmesi
 - Öğretmenlerce verilme
 - Özel hazırlık, materyal gerektirme

İNFORMEL EĞİTİM: Gelişigüzel, rastgele, plansız yapılandır.

EĞİTİM PROGRAMI: Eğitim programını yaşantı odaklı bir temel oturtan **Campell**, öğrencilerin öğretmenlerin rehberliğinde geçirdikleri tüm yaşantılar olarak tanımlamaktadır.

DERS PROGRAMI

- **Posner'a** göre, eğitim programları beşe ayrılmaktadır:
 1. Resmi (Yazılı)
 2. Uygulamadaki (İşlevsel)
 3. Örtük (Gizli)
 4. İhmal edilen
 5. Ekstra

EĞİTİM-ÖĞRETİM VE DERS PROG. ARASINDAKİ FARKLAR

Eğitim programı, belirlenen öğrenmelerin oluşturulması için okul içinde ya da okul dışında planlanan tüm yaşantıları kaplamasına karşın eğitim programı, kendi içerisinde yer

alan çeşitli derslerin öğretimi ile ilgili olarak planlanan tüm etkinlikleri kapsamaktadır.

Eğitim Öğretim Prog. Yararları:

1. Eğitimde verimlilik
2. Eğitim-öğretim faaliyetlerine yön verme
3. Okullarda birlik ve denge sağlanması
4. Uygulayıcılara rehberlik etme
5. Öğretim sürecini işlevselleştirme

İyi Bir Eğitim Prog. Taşınması Gereken Özellikler:

1. İşlevsel, görevsel
2. Çerçeve prog.
3. Esnek
4. Hem değişmez, hem de genel
5. Uygulayıcılara yardımcı olmalıdır.
6. Ekonomik
7. Objektif

Eğitim Prog. Temel Öğeleri:

1. Hedef (Kazanımlar)
2. İçerik (Kapsam)
3. Eğitim Durumu (Öğretme/nme Yaşantıları)
4. Ölçme ve Değerlendirme (Sınama Durumları)

Eğitim Durumlarının Değişkenleri:

1. Pekiştireç
2. İpucu
3. Dönüt/Düzeltilme
4. Katılım

PEKİŞTİREÇ: Bir davranışın olma sıklığını arttıran uyarıcılardır.

DÖNÜT: Sorulan soruya verilen cevap dönüttür.

DÜZELTME: Yanlış cevap verildiğinde, bunun doğru bir şekilde ifade edilmesi ise düzeltmedir.

GENEL ÖĞRETİM İLKELERİ

- Çocuğa görelilik ilkesi
- Bilinenden Bilinmeyene İlkesi
- Somuttan soyuta ilkesi
- Yakından uzağa ilkesi
- Tasarrufluluk – Ekonomiklik ilkesi
- Açıklık – Aleniyet ilkesi
- Aktivite – Öğrenci Merkezli veya İş İlkesi
- Hayata yakınlık ilkesi
- Bütünlük ilkesi
- Otoriteye yakınlık ilkesi
- Bilgi ve Becerinin Güvenci altına alınması ilkesi

ÖĞRETİMDE PLANLAMA

- Eğitim öğretim sürecinde plan:

- Belirlenen kazanımların gerçekleşmesi
 - Kazanımlara uygun içeriğin seçilmesi
 - Uygulanacak yöntemlerin belirlenmesi
 - Eğitim ortamının nasıl düzenleneceğine, hangi araç, nasıl değerlendirme karar verme süreci.
- Eğitim planı hazırlanırken öğretmenin Niçin, Ne, Nasıl, Nerede, Kime, Ne Kadar sorularına cevap.
 - Tüm öğretim planları 4 temel boyutu içerir:
 - Eğitimin hedefleri
 - İçerik
 - Eğitim Durumu
 - Değerlendirme

İhtiyaç Saptama Yaklaşımları

- Farklar Yaklaşımı
- Demokratik Yaklaşım
- Analitik Yaklaşım
- Betimsel Yaklaşım

Farklar Yaklaşımı: Olması gereken durum ile olan durum arasındaki farka bakarak ihtiyaç saptanır. Ülkemizde şuan 900 bin öğretmen var oysa 990 bin öğretmen olması gerekir. Aradaki fark ihtiyaç belirler.

Demokratik Yaklaşım: Baskı grupları, sivil toplum örgütleri, öğrenci-öğretmen temsilcileri vb. Kesimlerin görüşlerini alarak ihtiyaç belirlemek demokratik yaklaşımdır.

Analitik Yaklaşım: Gelecekte ortaya çıkması olası durumlardan yola çıkarak ihtiyacın belirlenmesidir.

Betimsel Yaklaşım: Bir nesnenin yokluğu, eksikliği sebebiyle ortaya çıkan zarar ile o nesnenin varlığının ortaya koyacağı, sağlayacağı yarardan hareketle ihtiyaç belirlenir.

İhtiyaç Saptama Teknikleri:

- Delphi – Anket Geliştirme Tekniği: Farklı uzmanların görüşüne başvurmaktır.
- Progel – Dacum Tekniği: Bir mesleğin beceri profilini ve oluşma şartlarını incelemektir.
- Meslek Analizi
- Kaynak Tarama
- Gözlem
- Ölçme Araçları – Testler
- Görüşme – Grup Toplantıları

PROGRAMLAMA MODELLERİ

- DOĞRUSAL PROG. YAKLAŞIMI – TYLER**
 - Her öğrenme için bir ön koşul gerekir.
 - Okul merkezlidir.
 - İlerlemecilik temel felsefesidir
 - Tümevarım yönt. Kullanır
- SARMAL PROG. YAKLAŞIMI - BRUNER**

- Konuların yeri geldikçe tekrarlandığı, kendi içinde ve birbirleriyle ardışıklık ilişkisinin bulunduğu, özellikle dil öğretiminde kullanılır.
- MODÜLER PROG. YAKLAŞIMI – VYGOTSKY**
 - İçerik düzenlerken konular öbekler, üniteler halinde düzenlenir.
 - ÇEKİRDEK PROG. YAKLAŞIMI**
 - İlk önce ortak öğrenilecek konular verilir, sonra ilgi alanına göre dersler.
 - KONU AĞI-PROJE MERKEZLİ PROG. YAKLAŞIMI**
 - PIRAMİTSEL PROG. YAKLAŞIMI**
 - İlk yıllarda geniş tabanlı konuların yer alması, ileriki yıllarda alanın gittikçe daralarak uzmanlaşmanın küçük birimlerde olması söz konusudur.
 - SORGULAMA MERKEZLİ PROG. YAKLAŞIMI – DEWEY**
 - İçerik başlangıçta belli değildir. İçeriğin düzenlenmesi, öğrencilerin ihtiyaçları ve sorularına göre olur.

SUNUŞ YOLUYLA ÖĞRETİM STRATEJİSİ

- Ausubel savunucusudur.
- Açıklayıcı, yorumlayıcı bir yaklaşımla kavram ve genellemelerin öğretildiği bir yoldur.
- Öğretmen merkezlidir.
- Bilişsel kurama dayanır.
- Ezberleyerek öğrenme yerine anlayarak öğrenim esas
- Öğrenci bilgi keşfetmekten çok, hazır olarak alır.
- Tümden gelimci bir tutum benimser.
- Sunuş Yoluyla prog. Üstün yönleri:**
 - Bilişsel alanın bilgi düzeyindeki hedefleri kazandırmada etkilidir.
 - İlke ve kavramlarla öğrencilerin yanlış anlaması önlenir.
 - Zaman açısından ekonomik.
 - Ön öğrenmenin yetersiz old. durumlarda etkili
 - Dersin giriş bölümünde etkili
 - Konuyla ilgili kavram ve kavramlar arası karmaşık ilişkiler söz konusu ise süreci kolaylaştırır.
- Sunuş Yoluyla Öğrt. St. Sınırlılıkları:**
 - Öğrenme ortamı sıkıcı hale gelebilir
 - Öğretmen, etkinliklerin merkezindedir.
 - Sınıfta yoğun iletişim ort. oluş. Gerekir.

- Bol örneklerle desteklenmediği sürece etkili değildir.

BULUŞ YOLUYLA ÖĞRETİM STRATEJİLERİ

- Savunucusu Brunerdir.
- Problem çözme süreci olarak adlandırılır.
- Bilgi öğrencinin gelişim seviyesine uygun olmalı
- Tümevarım yöntemi kullanılır.
- Öğrenciler deneyimler kazanarak bilgiye kendileri ulaşmaları temel alınmıştır.
- Öğrenci merkezlidir.
- **Problem Çözme Aşamaları Şunlardır:**
 - Problemin farkına varma
 - Problemi tanıma
 - Problemin çözüm seçeneklerini belirleme
 - Bilgi toplama
 - Bilgilerin analizi
 - Genelleme ve sonuçlara ulaşma
- **Yapılandırılmış Buluş:** Problemin çözümünü, bireyin kendi kendine bulmasıdır.
- **Yapılandırılmış Buluş:** Neyi bulacakları, önceden öğretmen tarafından belirlenmiştir.
- **Yapılandırılmış Buluşun Sınırlılıkları:**
 - Tanıma ulaşmak fazla zaman alabilir.
 - Yapay problemler, öğrencinin ilgisini çekmeyebilir.
 - Olguların öğretilmesinde etkili değildir.
 - Her konu için uygun olmayabilir.
 - Ön koşul öğrenmeleri eksik olan öğrencilerde uygulanmaz.
 - Maliyeti yüksektir.

ARAŞTIRMA-İNCELEME YOLUYLA ÖĞRT. STRATEJİSİ

- Kurucusu J.Dewey dir.
- Okullar için en büyük tehlike yaşamdan kopmasıdır. –Dewey
- Gerçek yaşama ait prob. ele alır.
- Problem çözme becerisi geliştirme ve bireye düşünme becerisi kazandırma temel amaçlarıdır.
- Problem için geçici çözümler üretir, bu hipotezle ilgili veri toplar ve sonra verileri değerlendirir ve sonuca varır.
- Öğretmenler hiçbir bilgiyi sunmazlar, ihtiyaçlarını dikkate ele alarak hedeflere en uygun problemleri seçerler, problemlerin çözümü için gerekli rehberliği yaparlar.
- Araştırma Yoluyla St. Yararları:
 - Öğrencilerin araştırma, birincil kaynaklara ulaşma ile iş birliği içinde çalışma becerileri gelişir.

- Gerçek yaşamda karşılaşılabilecek sorunlara çözüm üretme becerisi gelişir.
- Yapararak-yaşayarak öğrenme
- Tümdengelim+Tümevarım= Hipotetik Dedektif akıl yürütme
- Bilimsel düşünme alışkanlığı
- Sınıf içi ve dışı etkinlikler
- Kalıcı öğrenmeler
- Üst düzey hedefler için uygun
- Neden-Sonuç ilişkisi kavrama
- Problem çözme becerisi
- Öğrenci etkinlikleri
- Araştırma Yoluyla St. Sınırlılıkları:
 - Uzun zaman alır.
 - Sınıf dışı çalışma
 - Hedefler sapabilir.
 - Ön koşul öğrenme eksikse kullanılmaz.
 - Her yaş düzeyi için uygun değildir.
 - Sınıf mevcudu çok kalabalık olursa sıkıntı

ÖĞRENME STRATEJİLERİ

1. Tekrar Stratejileri
2. Anlamlandırma Stratejileri
3. Örgütlenme Stratejileri
4. Anlamayı İzleme Stratejileri
5. Duyuşsal Stratejiler

Tekrar Stratejileri:

- Sesli okuma
- Değiştirmeden yazma
- Aynı sözcüklerle not alma
- Satır altı çizme

Anlamlandırma Stratejileri:

- Zihinsel imge oluşturma
- Cümlede kullanma
- Başka sözcüklerle anlatma
- Benzetim yaratma
- Üretici not alma
- Soru cevaplama

Duyuşsal Stratejiler:

- Dikkati toplama
- Tutum
- Güdülenme
- Kaygı

ÖĞRETİM MODELLERİ YAKLAŞIMLARI

Anlamli Öğrenme: Ausubel “mekanik öğrenme unutulur ancak günlük yaşamda sürekli kullanılanlar unutulmaz”

Kavram Haritası İle Öğrenme: Kavram haritaları, bireylerin nasıl öğrendikleri ile anlamli öğrenme kuramları arasında ilişki kuran bir öğrenme aracıdır.

Zihin Haritaları: Konuyu hatırlamada pek fazla güçlük çekmeyen öğrenciler için kullanılmıştır. Konunun ana noktalarını ve diğer kavramlara ilişkisini gösterir.

Anlamlandırma Güçlendirici Öğrenme Stratejileri

1. Anahtar Kelime Tekniği
2. Baş harflerle düzenleme stratejileri
3. Kafiye ya da ritim oluşturma
4. Ekleme/Genişletme
5. Not alma

AKTİF ÖĞRENME

- Öğrencinin sorumlu olduğu bir yaklaşım şeklinde betimlenebilir.
- Etkin Katılım ilkesine dayanır.
- Aktif öğrenme sürecinde öğrencilerin:
 - Etkinliklere katılım ve başarı düzeyi yükselir
 - Güdülenme, görev ve sorumluluk bilinci
 - Benlik, öz güven, duyarlılık özellikleri gelişir.
- Aktif öğrenme sürecinde öğrenciler:
 - Bilgi kaynaklarına kendileri ulaşırlar.
 - Bireysel ve grup sorumluluğu
 - Ortak bilgi üretir ve birbirleriyle paylaşır
- Aktif Öğrenmenin Kullanıldığı Sınıftaki Özellikler
 1. Güven
 2. Enerji
 3. Öz denetim
 4. Gruba ait olma
 5. Farkındalık
- Aktif öğrenmenin amacı:
 - Bilimsel düşünme
 - Bilgi kaynaklarına ulaşma
 - Problem çözme becerisi
 - Nedensellik ilişkileri
 - Kendilerini yenileme
 - Toplumsal bilinç
 - İletişim becerileri
 - Bilgi ve teknoloji üretme
 - Yönetici ve girişimci
 - Sosyal beceriler

BASAMAKLI ÖĞRENME

- Nunley tarafından oluşturulmuştur.
- Her öğrenci hazırbulunuşluk düzeyine göre farklı düzeyde hedeflere yönlendirilmelidir.
- Öğrencilere ilgi, yeteneklerine göre farklı etkinlik seçme fırsatı
- Öğrenme sınıflamaları, Bloom taksonomisine göre
- Öğrenme süreci pasif değil, aktif olmalıdır.

BEYİN TEMELLİ ÖĞRENME

- Bu kurama göre öğrenmenin gerçekleşmesi için nöronlar arasında yeni bağlantıların oluşması gerekmektedir.
- Beyin temelli ilkeleri Caine geliştirmiştir.
- İnsan beyni 3 bölümde incelenebilir;
 - **Beyin Sapı:** Yaşamsal beyin, yaşamsal öğrenmeyi ve bedenin bütünlüğü
 - **Limbik Sistem:** Duygusal beyin ve duygusal zeka, öğrenmede katalizör
 - **Neokoreks:** Mantıksal beyin, problem çözme, yeni fikirler
- Beyin Temelli Stratejiler:
 - Hareketi Kullanma
 - Müziği Kullanma
 - Kişisel Hikayeler
 - Renkleri Kullanma
 - Dersin ilk 15-20 dakikası
 - Bilme, öğrenmeyi isteme, beyin fırtınası
 - Proje sunumu
- Hatırlamayı Güçlendirmek İçin Gerekenler:
 - Duyguların önemini farkına varma
 - Duyusal çağrışımlar
 - Yaratıcı tekrar
 - İlk ve sonun önemi
 - Özel hatırlama teknikleri

***BDÖ programlarının uygulanışı:**

- Alıştırma ve tekrar
- Bire bir öğretim
- Problem Çözme
- Benzetim programları olmak üzere 4 çeşittir.

BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ ÖĞRETİM

Bireysel öğretimin yapıldığı derslerin düzenlenmesi aşamaları:

- Materyal ya da konuyu belirleme
- Konuyu ya da materyali kendi bütünlüğü olan birimlere bölme
- Değerlendirme yöntemlerini belirleme
- Öğrencinin kendi hızıyla ilerlemesine olanak verilmeli

Bireyselleştirilmiş Öğretim Teknikleri:

- Dönüşümlü günlük çalışmalar
- Planlı grup çalışmalar
- Beceri geliştirme çalışmalar
- Düzey geliştirici çalışmalar

CARROLL OKULDA ÖĞRENME MODELİ

Carroll'a göre öğrenemeyen öğrenci yoktur.

Eğer okulda uygun öğrenme koşulları oluşturulursa öğrenemeyen öğrenci kalmaz.

Carroll modelinin öğeleri zaman kavramıyla açıklanmıştır.

Carrollun okulda öğrenme modelinin beş ögesi bulunmaktadır:

- Yetenek
- Öğretim kalitesi
- Öğretimden yararlanma yeteneği
- Kararlılık
- Fırsat